

163573 - حکم گفتن «بسم الله» در آغاز غذا و افزودن بر آن

سوال

آیا این درست است که شخص پیش از غذا به جای گفتن **بسم الله** بگوید: **بسم الله الرحمن الرحيم**؛ بین من و یکی از خواهران بر سر این موضوع بحث شد و من به او گفتم که کارش بدعت است اما او بر نظر خودش اصرار داشت. قول صحیح درباره این مساله چیست؟

پاسخ مفصل

الحمد لله.

صیغه مشروع برای گفتن در آغاز غذا **بسم الله** است زیرا عائشه - رضی الله عنها - روایت کرده که رسول الله - صلی الله علیه وسلم - فرمودند: هرگاه کسی از شما خواست غذایی بخورد پس بگوید: **بسم الله**، پس اگر در آغازش فراموش کرد بگوید: **بسم الله في أوله وآخره** به روایت ترمذی (۱۷۸۱) و شیخ آلبانی رحمه الله آن را صحیح می‌داند.

علما درباره گفتن **بسم الله الرحمن الرحيم** در آغاز غذا اختلاف کرده‌اند و بیشترشان بر این نظر هستند که این اضافه اشکالی ندارد.

شیخ الاسلام ابن تیمیه - رحمه الله - می‌گوید: اگر هنگام غذا **بسم الله الرحمن الرحيم** گوید خوب است زیرا این کامل‌تر است. (الفتاوی الکبری: ۴۸۰ / ۵).

در الموسوعة الفقهية (۹۲ / ۸) آمده است: فقها بر این هستند که **بسم الله** گفتن در آغاز غذا از سنتها است و صیغه اش این است: **بسم الله و بسم الله الرحمن الرحيم...**

امام نووی - رحمه الله - می‌گوید: از مهم‌ترین موارد این است که روش تسمیه را بدانند... و بهتر آن است که بگوید: **بسم الله الرحمن الرحيم**، و اگر بگوید **بسم الله** کافی است و سنت حاصل شده است. (الأذکار: ۲۳۱ / ۸).

حافظ ابن حجر - رحمه الله - در ادامه سخن ایشان می‌گوید: برای ادعای وی بر بهتر بودن [بسم الله الرحمن الرحيم] دلیل خاصی ندیدم. (فتح الباری).

شیخ آلبانی - رحمه الله - می‌گوید: «می‌گویم: هیچ چیز بهتر از سنت پیامبر - صلی الله علیه وسلم - نیست و بهترین رهنمون،

رهنمون محمد - صلى الله عليه وسلم - است پس اگر در تسمیه آغاز غذا چیزی جز **بسم الله** روایت نشده افزودن بر آن نیز جایز نیست چه رسد به آنکه افزون بر آن بهتر باشد زیرا گفتن چنین چیزی خلاف حدیثی است که به آن اشاره نمودیم که: بهترین رهنمون، رهنمون محمد صلى الله عليه وسلم است» (السلسلة الصحيحة: ۱ / ۳۴۳).

بر این اساس بهتر آن است که به گفتن **بسم الله** در آغاز غذا اکتفا شود و بر آن نیافزاید اما اگر افزود و بسم الله الرحمن الرحيم گفت، نزد اکثر علما کارش اشکالی ندارد.

والله اعلم